

Raadsstuk

Onderwerp: Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2012

Reg.nummer: 2012/130442

1. Inleiding

Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHO) is door de Raad vastgesteld om op planmatige wijze te komen tot een adequaat niveau van huisvestingsvoorzieningen voor het onderwijs.

In de raadsvergadering van 5 november 2009 is het SHO vastgesteld (STZ/ JOS/2009/147405).

Het SHO wordt geactualiseerd met als doel in te kunnen spelen op de ontwikkelingen binnen de onderwijshuisvesting en prioriteiten vast te stellen. De actualisatie vindt plaats op grond van:

- de actuele leerlingaantallen,
- de prognoses over deze aantallen voor de latere jaren,
- de actuele ontwikkelingen in de reeds geplande investeringen/aanpassingen.

In het afgelopen jaar is met de schoolbesturen gewerkt aan de actualisering van het SHO zoals het in 2009 is vastgesteld. In het bestuurlijk overleg met de schoolbesturen van het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs van 6 december 2011 hebben de schoolbesturen ingestemd met de actualisatie van het SHO.

Op grond van de onderwijswetgeving (Wet op het Primair onderwijs, Wet op de Expertisecentra en de Wet op het Voortgezet Onderwijs) heeft de gemeente de zorgplicht voor de voorzieningen onderwijshuisvesting. De zorgplicht betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor het bekostigen van een voorziening onderwijshuisvesting. Dit kan variëren van het beschikbaar stellen van een krediet voor het onderhouden van het dak, het opnieuw bestraten van het schoolplein tot het uitbreiden van een school of het in zijn geheel vervangen van een schoolgebouw.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2012 vast te stellen (onder verwijzing naar BBP 442).
2. In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs investeringen ad € 7.780.175,- af te ramen.
3. In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs nieuwe investering ad € 3.738.942,- op te nemen.
4. In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs gewijzigde investeringen ad € 4.041.233,- op te nemen.
5. Het geactualiseerde Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs op te nemen in het IP.
6. Het besluit heeft geen financiële consequenties aangezien de investeringen passen binnen de beschikbare middelen van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.
7. Het college te machtigen binnen het totaal krediet de dealkredieten voor afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen bij de bestuursrapportages aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van het totaalkrediet.

8. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit, de media krijgen een persbericht.
9. Het college stuurt dit voorstel naar de gemeenteraad, nadat de commissie hierover een advies heeft uitgebracht.

3. Beoogd resultaat

Met het vaststellen van het SHO wordt aan de schoolbesturen voor primair onderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en het voortgezet onderwijs voor de middenlange termijn zekerheid geboden voor de noodzakelijke uitbreidingen of vervangende nieuwbouw of verplaatsingen van de scholen ressorterend onder hun bestuur.

Met het vaststellen van het SHO wordt het geactualiseerde plan door de Raad vrijgegeven en de nieuwe investeringen opgenomen in het IP.

4. Argumenten

Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Het SHO biedt het beleidsmatige en programmatische kader voor het op peil houden en/of brengen van de onderwijshuisvesting in Haarlem met als belangrijke (neven)doelstellingen:

- goede spreiding van de onderwijsvoorzieningen over de buurt, wijk en gemeente,
- goede functionaliteit van de schoolgebouwen,
- goede functionaliteit van de lokalen bewegingsonderwijs,
- verbreden van een onderwijsvoorziening tot een 'multifunctionele accommodatie'.

Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlem 2009

Zoals in de inleiding reeds aangegeven heeft de gemeente de zorgplicht voor de voorziening onderwijshuisvesting. Om de zorgplicht goed uit te kunnen oefenen is de gemeente verplicht tot het vaststellen van een verordening voor het bekostigen van de voorziening onderwijshuisvesting. In zijn vergadering van 12 februari 2009 heeft de gemeenteraad de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Haarlem 2009 (verordening) vastgesteld.

De uitvoering van het SHO past binnen het gestelde van de verordening. Ook de bedragen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het SHO zijn gestoeld op de verordening.

Actualisering Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

De actualisering van de uitvoering van het SHO geeft inzicht in:

- de belangrijkste maatschappelijke en beleidsontwikkelingen die van invloed zijn op de omvang van vraag en aanbod van de onderwijshuisvesting.
- de prognoses van de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen in de (verschillende delen van de) stad voor de komende twaalf jaar en de invloed van daarvan op de vraag naar onderwijshuisvesting.
- de realisatie van reeds vastgestelde SHO's.

Algemene richtlijnen / ontwikkelingen actualisering

De actualisering van SHO heeft plaatsgevonden binnen de reikwijdte van de verordening én een tweetal kaders. Het eerste kader betreft de leerlingenprognoses voor het primair onderwijs. Leerlingenprognoses worden aan de hand van

vastgestelde criteria opgesteld en geven een beeld van het aantal leerlingen dat een school in de komende jaren bezoekt.

Het tweede kader betreft een financieel kader. Financieel ruimtevragende voorstellen waarvan de noodzaak op grond van bijvoorbeeld het leerlingenaantal is vastgesteld, alleen kunnen worden opgenomen indien de voorstellen binnen het SHO kunnen worden gedekt.

Constateringen en wijzigingen voortkomend uit de actualisering

Sinds de start van het SHO zijn negentien projecten verspreid over het voortgezet- en primair onderwijs gerealiseerd.

De beleidsnota 'Schoolgebouwen medegebruik en verhuur' is volledig geïntegreerd in het SHO. De inkomsten uit de nota worden sinds 2011 ingezet als dekking van de investeringen voortkomend uit de nota.

Binnen de programmalijnen hebben de volgende wijzigingen zich voorgedaan:

- Het schoolgebouw aan de Gedempte Oude Gracht wordt niet aangekocht. De uitbreiding van de Veronicaschool wordt opnieuw, in een later stadium, onderzocht.
- In Haarlem Noord is nog sprake van onvoldoende onderwijshuisvestingscapaciteit. Om dit op te lossen wordt in de programmalijn Haarlem Noord een school uitgebreid.
- De tweede en derde fase van de verbouwing van het flexibel inzetbare schoolgebouw aan de Tetterodestraat / Wouwermanstraat is in het SHO opgenomen.
- De gebiedsontwikkeling in Haarlem-Oost rondom de Prinses Beatrixdreef wordt niet uitgevoerd. Dit heeft consequenties voor de Parkrijkschool. In het SHO wordt in plaats van vervangende nieuwbouw opgenomen het aanpassen van het bestaande gebouw. Door de wijziging is externe dekking niet noodzakelijk. In het IP kan de externe dekking worden verwijderd.
- Gebiedsontwikkelingen brengen minder op dan oorspronkelijk gedacht. In het SHO zijn de noodzakelijke middelen om wel tot uitvoering van de onderwijshuisvestingsprogramma's te komen, opgenomen.
- Bestaande gebouwen worden opnieuw ingezet voor de huisvesting van scholen. Vervangende nieuwbouw is binnen een aantal projecten gewijzigd in het uitvoeren van grootschalig onderhoud en het in gebruik nemen van een bestaand pand.
- Doordat het leerlingenaantal van de speciale scholen voor basisonderwijs terugloopt wordt in de programmalijn Haarlem noord de bestaande speciale school voor basisonderwijs niet uitgebreid. Het daarvoor beoogde pand is ondertussen verbouwd tot een multifunctioneel centrum.
- In de afgelopen periode werd duidelijk dat het onmogelijk was het Teylercollege als zelfstandige school voort te zetten. De middelen bestemd voor nieuwbouw van het Teylercollege worden ingezet voor huisvesting van een toekomstige school voor algemeen vormend onderwijs. Onderzoek moet de condities hiervoor aantonen.
- Een van de doelstellingen van de programmalijn bewegingsonderwijs is het jaarlijks vervangen van een lokaal voor bewegingsonderwijs. In het SHO is opgenomen de realisatie van een lokaal voor bewegingsonderwijs op de Gonnetsstraat.
- De actualisatie heeft plaatsgevonden binnen vastgestelde kaders. Door gebruik te maken van bestaande budgetten konden wijzigingen in het SHO

worden opgenomen. De consequentie hiervan is dat een aantal projecten is opgenomen met een pm-post en de noodzaak van deze projecten opnieuw moet worden vastgesteld.

Bestemmingsplannen

De ontwikkelingen in de onderwijshuisvesting zijn onlosmakend verbonden met de bestemmingsplannen. De relatie tussen het SHO en het bestemmingsplan is nu opgenomen in het SHO. Met deze aanvulling is het SHO een beleidsdocument dat beter aansluit op het ruimtelijke beleid van de gemeente. Tevens zijn met deze aanvulling de ontwikkelingen in het SHO transparanter in beeld gebracht.

Financiële paragraaf

Algemeen

In het SHO is de programmering tot en met 2015 opgenomen. De programmering is voorzien van *ramingen* (investeringen, geraamde dekkingsmiddelen en resterende jaarlijkse kosten voor de lopende begroting). De ramingen zijn gebaseerd op de normkosten opgenomen in de verordening.

De normkosten zijn opgebouwd uit bouwkosten, inclusief de fundering en de aanleg en inrichting van het schoolterrein. Bij vervangende nieuwbouw kunnen toeslagen worden gegeven voor de sloopkosten van het oude gebouw en verhuiskosten.

Aansluiting investeringsplan

De ramingen noodzakelijk voor de uitvoering van het SHO worden voor één of meerdere jaren opgenomen in het gemeentelijke investeringsplan. Bij deze actualisering betreft dit het totaal aan investeringen in de jaarsnedes 2012 tot en met 2015.

Binnen het door de Raad aan het college beschikbaar gestelde krediet stelt het college de werkelijke kredietruimte vast op het moment van aanvraag door het schoolbestuur. Het definitieve krediet wordt vastgesteld nadat het resultaat van de aanbesteding bekend is.

Noodzakelijke investering

De actualisatie van het SHO heeft plaatsgevonden binnen het kader dat financieel ruimtevragende voorstellen alleen kunnen worden opgenomen indien de voorstellen binnen het SHO kunnen worden gedekt.

Om dit te realiseren zijn projecten kritisch beoordeeld en wordt in totaal € 7.780.175,- van de geplande investeringen afgeraamd. Binnen het SHO en het IP ontstaat dan ruimte om nieuwe investeringen ad € 3.738.942,- en gewijzigde planvorming ad € 4.041.233,- op te nemen.

Het SHO wordt kostenneutraal uitgevoerd.

5. Kanttekeningen

Externe financiering

Bij de uitvoering van het SHO zijn risico's aanwezig. Naast de gangbare risico's rond investeringswerken en de daarvoor genomen maatregelen, is er momenteel sprake van onder druk staande opbrengsten van voormalige onderwijslocaties. Deze opbrengstlocaties vormen direct en indirect dekkingsmiddelen bij de te plegen investeringen.

De investeringen opgenomen in het IP zijn gebaseerd op de noodzakelijke normbedragen voor uitbreidingen en/of vervangende huisvesting. Door het onder druk staan van de opbrengstlocaties is het mogelijk dat bij een vijftal projecten met een externe dekking, de noodzakelijke normkosten niet gedekt kunnen worden door de opbrengstlocaties.

Om de risico's te beperken zijn wijzigingen doorgevoerd. Zo wordt bijvoorbeeld van vervangende nieuwbouw afgezien omdat de noodzakelijke normkosten niet gefinancierd kunnen worden door de opbrengstlocatie.

School / Project	Wijziging	Normkosten / noodzakelijk te behalen dekking		Te verwachten opbrengst
		SHO 2009	SHO 2012	
Parkrijkschool	Vervangende nieuwbouw wordt aanpassingen aan bestaande gebouw.	€ 1.128.355	€ 0,-	€ 0,-
ML King / Hildebrand	Geen wijziging	€ 3.304.191	€ 3.304.191	€ 3.272.300,- SHO € 80.000,- € 3.352.300,-
Piramide / Don Bosco / J.J. Dumont	Onderzocht wordt of de gebiedsvisie kostendekkend uitgevoerd kan worden.	€ 5.482.739	€ 5.482.739	Wordt onderzocht.
Mgr. Huibers / Piramide	Gebiedsvisie toont aan dat ontwikkeling niet kostenneutraal kan worden uitgevoerd.	€ 2.771.622	€ 0,-	€ 0,-
De Wadden / Mgr. Huibers (locatie Brandaris)	Geen vervangende nieuwbouw voor de Brandaris. Vervangende nieuwbouw voor De Wadden wordt nog onderzocht.	€ 2.771.622	€ 1.389.811	Wordt op een later tijdstip bepaald.
AVO Schalkwijk	Geen wijziging. Totaal financiering bedraagt € 6.3 milj. Waarvan € 8 ton middels externe dekking.	€ 800.000	€ 800.000	Wordt op een later tijdstip bepaald.
Totaal		€ 16.258.529	€ 10.976.741	

De totale investering van het SHO (exclusief de VMBO) bedraagt ruim € 94.000.000,-. Dit bedrag wordt voornamelijk gedekt voor structurele dekkingsmiddelen als het gemeentefonds en de nota medegebruik en verhuur. Van de totale investering is de verwachting dat € 10.976.741,- wordt gedekt door externe financiering.

Per project zal de financiële haalbaarheid onderzocht moeten worden. Indien de opbrengstlocaties niet de gewenste dekking van de kosten oplevert zullen besluiten genomen moeten worden over de haalbaarheid van de projecten.

Separaat advies opbrengstlocaties / externe financiering

Externe financiering wordt binnen de gemeente ingezet bij verschillende gebiedsontwikkelingen of realisatie van gebouwen. Ook de twee VMBO gebouwen zijn middels externe financiering / opbrengstlocaties gebouwd. De financiële risico's die hiermee gemoeid zijn worden momenteel in een nota uitgewerkt. Een risico is bijvoorbeeld dat de opbrengstlocaties niet worden verkocht of dat de verwachte opbrengst niet wordt gerealiseerd. In deze nota die separaat aan het college wordt aangeboden worden ook oplossingen voor de risico's aangedragen. De externe financiering met mogelijke risico's van het SHO wordt aan deze nota toegevoegd.

Investeringsramingen

De opgenomen investeringsramingen zijn gebaseerd op de normbedragen en prognosecijfers van 2007. De wijzigingen zijn gebaseerd op de normbedragen 2012, de wettelijke teldatum van 1 oktober 2011 en de prognosecijfers van 2010. De werkelijke investeringsbedragen kunnen afwijken van deze ramingen, zowel ten nadele (niet opgenomen prijscompensatie, stijgend aantal leerlingen) als ten voordele (voordelig aanbestedingsresultaat, dalend aantal leerlingen).

IP vanaf 2013

Bij het samenstellen van het Investeringsplan 2013 zullen de investeringen en dekkingsmiddelen worden geactualiseerd en indien noodzakelijk aangepast in het IP.

6. Uitvoering

Het SHO is op 6 december 2011 geagendeerd voor het bestuurlijk overleg primair onderwijs en voortgezet onderwijs (BOPOH / BOVOH). Het bestuurlijk overleg heeft met de wijzigingen en nieuwe investeringen in het SHO ingestemd. Na besluitvorming zal het SHO aan de besturen worden toegezonden. De besturen zijn op grond van de onderwijswetgeving verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden voortkomend uit het SHO.

7. Bijlagen

- Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs 2012 vast te stellen.
- In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs investeringen ad € 7.780.175,- af te ramen.
- In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs nieuwe investeringen ad € 3.738.942,- op te nemen.
- In het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs gewijzigde investeringen ad € 4.041.233,- op te nemen.
- Het geactualiseerde Strategisch Huisvestingsplan op te nemen in het IP.
- Het besluit heeft geen financiële consequenties aangezien de investeringen passen binnen de beschikbare middelen van het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs.
- Het college te machtigen binnen het totaal krediet de dealkredieten voor afzonderlijke voorzieningen onderwijshuisvesting beschikbaar te stellen, waarbij het college wordt opgedragen bij de bestuursrapportages aan de commissie Samenleving verantwoording af te leggen van de besteding van het totaalkrediet.

Gedaan in de vergadering van

De griffier
Het college stelt de raad voor:

De voorzitter